

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ МӘДЕНИЕТ КОМИТЕТІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-2.84-2022 31.10.2022 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет 1-12

«БЕКІТІЛДІ»
 ҚР МСМ МК «Темірбек Жүргенов
 атындағы Қазақ ұлттық өнер
 академиясы» РММ Ғылыми
 Кеңесінің шешімімен « 27 »
 04 2023 ж.
 № 11 хаттама

**8D02184 - «КИНО ЖӘНЕ ТЕЛЕВИЗИЯ РЕЖИССУРАСЫ»
 БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ДОКТОРАНТУРАҒА
 ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы, 2023

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ МӘДЕНИЕТ КОМИТЕТІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-2.84-2022 31.10.2022 ж.
	<u>Мөлшерлік құжат түрі бойынша қабылдау</u> <u>емтиханы Бағдарламасы</u>	Беттері. 22 ден 1

1 ДАЙЫНДАҒАНДАР

Мурсалимова Г.А. – Темірбек Жүргенов атындағы ҚазҰӨА, доцент, өнертану кандидаты

Абильдина Г.Б. - Темірбек Жүргенов атындағы ҚазҰӨА «Экран өнері режиссурасы» кафедрасының профессоры, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері

Бакеева М.К. - Темірбек Жүргенов атындағы ҚазҰӨА «Экран өнері режиссурасы» кафедрасының меңгерушісі, PhD докторы

Лаврик Н.А. - Темірбек Жүргенов атындағы ҚазҰӨА «Экран өнері режиссурасы» кафедрасының доценті

Уразбаева Ш.Н. - Темірбек Жүргенов атындағы ҚазҰӨА «Экран өнері режиссурасы» кафедрасының оқытушысы, PhD докторы

2 ТАЛҚЫЛАНҒАН

«Экран өнері режиссурасы» кафедрасының отырысы,

Хаттама № 9 « 5 » 04 2023 ж.

«Экран өнері режиссурасы» кафедрасының меңгерушісі,
 PhD докторы: Бакеева М.К.

3 КЕЛІСІЛГЕН

Ғылыми жұмыстар
 бойынша проректор

 Халыков К.З.

Жоғарғы оқу орнынан кейінгі
 білім берудің ғылыми-зерттеу
 орталығының басшысы

 Кульшанова А.А.

Жоғары оқудан кейінгі білім беру
 бөлімінің басшысы

 Тлеулинова Ж.А.

Докторантураның арнайы пәні бойынша қабылдау емтиханы алдында бітірген жоғары оқу бағдарламасы (магистратура) көлеміне жасақталған.

8D02184 «Кино және ТВ режиссурасы» докторантура ББ бойынша маман даярлау үшін негізгі талаптар:

I. Докторантураға түсуші талапкер төмендегідей қағидаттарды білуі керек:

Әлем өнері және Қазақстан Республикасының өнері мәселелері туралы хабардар болып, білім жүйесін меңгеріп, мамандық бағытындағы біліктілік пен тәжірибесін жетілдіріп, кеңейген теориялық дайындық мәселелерінде білікті болып, өз мамандығын жетік меңгеруі тиіс. Жоғары деңгейдегі жалпыбілімді болып әрі зайырлы білімді болуы керек.

білуі:

- кинематография, әдебиет пен өнер дамуының бағыттарын, киноөнерінің даму жолдарын;

- режиссура тарихы теориясы, кинодраматургия, операторлық өнер және сәйкестендірілген мамандығы бойынша практикалық тәжірибелері. Шығармашылық ұжымды басқару, өзіндік білімін толықтыруға және жетіруге бағытталған шығармашылық жаттығулар кешенін даярлау. Тарихи және заманауи шындық.

қолынан келуі: әдеби сценарийлерді нақты белгілеуді қамтамасыз ететін көркем және арнайы кәсіби әдебиеттерді оқу;

- шеберлік сағаттары, семинарлар, фестивальдар мен конкурстарға қатысу, әртүрлі азаматтық – бағытталған тақырыптарға әлеуметтік шығыршықтар түсіру;

- руханият пен өнердің жоғары деңгейіне сай киноалаңдары мен телеарналарда дыбыстыкөріністі көркем бейнелер жасау;

- экран өнері пәндерін сауатты жүргізе білу;

- шығармашылық ұжымды басқару.

тәжірибесі болуы: өнердің әртүрлі бағыттарында көркемдік – сараптама жұмыстарын жүргізуде, сондай – ақ, мәдениеттің құбылысы мен бағыттарын саралауда, өнер мен мәдениеттің заманауи теориясы мен практикасының тарихи заңдылықтары мен көркемдік дәстүрін зерттеуде.

біліктілікті болуы: зерттеу мен ізденіс пәнінің ғылыми жаңалығын көрсететін ғылыми, ғылыми – сараптамалық және ғылыми – практикалық жарияланым кеңістігінде; зерттеу объекті кеңістігінде, зерттеу пәнінде және зерттеудің практикалық маңызында.

Қабылдау емтиханы PhD докторантура мамандықтары бойынша қабылдау емтихандарын өткізу Ережелеріне сай жүргізіледі.

1. Пән аттары мен олардың негізгі бөлімдері

2. Пән атауы (Заманауи кино режиссурасындағы құрылымдық тәсілдер мен зерттеулер)

3. Пән 1 Пән атауы (Заманауи кино режиссурасындағы құрылымдық тәсілдер мен зерттеулер)

4. Курс мақсаты -Заманауи кино режиссурасындағы құрылымдық тәсілдер мен зерттеулер

- Бұл курс мамандарды шығармашылық және ғылыми даярлау жүйесіндегі негізгі пәндердің бірі және өнер саласындағы сараптауға қабілеттілік пен білім синтезін қосып жинақтауға негізделген. Назар ортасында шығарма авторының өзарақатынасын ашатын драматургияның әртүрлі салалары, ойды ашып жазып әрі адаптация арқылы көркем ойды көрерменге жеткізетін драматургиялық сараптамаға негізделген және материалдың интерпретациясын жасауға жаттықтыру. Докторанттар көркем, деректі және телевизиялық кинобейнені жасау үшін режиссерге қажетті заманауи әлемдік киноөндірісі тәжірибесі мен отандық киноиндустрияның ерекшелігін ескере отырып тәжірибе мен қабілеттілікті маңыздандырып әрі стандарттап үйренеді.

5. Міндеттері - Заманауи кино режиссурасындағы құрылымдық тәсілдер мен зерттеулер

- докторанттың кинематография мен телевидение кеңістігіндегі деректер мен құбылыстарды ғылыми жазылымындағы тәжірибесі бойынша зерттеу жұмыстарына деген қызығушылығын арттырады. Экран мүмкіндігінің поэтикалық мазмұнын ұғыну, көркемдік құралдардың байлығын пайдалану, кино және телевидение режиссурасы өнеріндегі басты және қосалқы қатынасындағы көркемдік қарапайымдылыққа қол жеткізу.

білуі: кинематография мен телевидение саласындағы фундаменталды ғылымның негіздерін; көркем кино әрі телефильмнің режиссура теориясын; студияның техникалық жабдықталуын; әлем әдебиетін; драматургия теориясын; көркемсуретті өнер тарихын; актер мен кинорежиссер шеберлігін; кинооператорлық шеберлік негіздерін; музыканың көркемдік мүмкіндіктерін; кино және ТВ заманауи даму бағыттарын.

қолынан келуі: экран өнері саласындағы өзінің тұжырымдамалары мен білімін нақты және ашық жеткізе білуі, білімін жетілдіруді өз бетімен жалғастыру, кино және телевидениенің заманауи өнеріндегі өзекті мәселелерді мен бағыттарды талдау. Кәсіби мақсаттар үшін режиссураның тарихы мен

теориясының практикалық білімін пайдалана білу, кәсіби шығармашылық, практикалық және кино мен телевидение режиссерының күнделікті жұмысында режиссура шеберлігі кеңістігіндегі зерттеулерді өздігінше жүргізе алу.

игерілімі: режиссура тарихы мен теориясы кеңістігіндегі жүйелік – тұтастық міндеттердің шешіміндегі кәсіби тәжірибелерді барша әлеуметтік – жекелік сипаттамалар мен кәсіби біліктілік жиынтығын толыққанды пайдалану негізінде, өткен тарихымызға қатысты құнды қатынасына лайықты өз көзқарасын білдіруі, жоғары оқудан кейінгі білім беру бағдарламасын меңгеру нәтижелерін көрсету;

бойында болуы: кәсіби қызметін жүзеге асыруда жеткізу сапасы мен стратегия мен тактиканы жасау қабілетінің болуы; режиссураны зерттеу теориясы мен практикасы өзекті мәселелерін бойынша өз көзқарасын нақты және тұжырымды жеткізе білуі; білімін шығармашылықпен пайдалану, логикалық және сыни көзқарас, сараптама жасау, нанымдылық пен аргументациялар; кәсіби қызметте ғылым, білім, мәдениет пен әлеуметтік салада әрі әлемдік кеңістікте қажеттілікке байланысты фундаменталды және инновациялық білімдерін сауатты пайдалана білуі.

Емтихан сұрақтары Тізімі

1. Кинорежиссурадағы постмодернистік эстетикалық тәжірибені жүзеге асыру
2. Кинорежиссурадағы синтез бен синкретизм
3. Артхаустық бағыттағы фильмдердегі драматургиялық материалды ұйымдастыру үрдістері
4. Заманауи дыбыстықкөріністі кеңістіктегі өлшемдердің жойылуы мен критерийлері
5. Қазақстан режиссерлары фильмдеріндегі «біріктірілмейтін» бейнелердің қабысуы және бірігуі
6. Қазақстанның жас режиссерлары шығармашылығындағы дәстүр байланысы
7. ХХІ ғасырдағы кинорежиссура эстетикасындағы постмодернизм
8. Дыбыстықкөріністік шығармалардағы мәдени кодтар мен мәтіндердің қабысуы
9. Әлемдік режиссурадағы мистицизм, рационализм, иррационализм, сезіктілік.
10. Қазақстан режиссерлары фильмдеріндегі шығармашылық мұраның тұтастығы.
11. Режиссурадағы авторлық сананың диалектикалық табиғаты
12. Қазақстан жас режиссерлары фильмдеріндегі деконструкция үрдістері
13. ХХІ ғасырдағы киноәдениетінің ерекше кеңістігі

14. Қазақстан режиссерлары фильмдеріндегі көріністі және қиялдағы әлемнің бірігуі.
15. Қазақстан режиссерлары фильмдеріндегі руаралық жанрлық синкретизм
16. Қазақстан режиссерлары шығармаларындағы аңыздық және фольклорлық дәстүр көрінісі.
17. ХХІ ғасыр фильмдеріндегі мәдениет мағынасының пародиялық ойыны
18. Заманауи кинорежиссурадағы эстетикалық жүйелер
19. Заманауи дыбыстық көріністі кеңістіктегі жүйелілік пен эклектілік үрдістері.
20. Кинорежиссерлар шығармашылығындағы ХХ ғасыр философиялық жүйесінің көрінісі.
21. ХХІ ғасыр телевизиялық фильмдердегі кинорежиссура үрдістері.
22. Телеэкранның на ХХІ ғасыр кинорежиссурасына үрдістер әсері.
23. Режиссураның мамандығы іспетті коннотациялық парадигма
24. Постмодернизмнің идеясының Қазақстан режиссурасына имплементациясы.
25. Дыбыстық көріністі саладағы көркем шығарманың негізі ретіндегі архитектоника.
26. ХХ ғасыр кинематографындағы архетиптік бейнелердің қалыптасуы.
27. Психоанализ және оның кинорежиссерлар шығармашылығындағы көрінісі.
28. Телехикаяларды құраушы негіз әлеуметтік тақырыптар.
29. Телесериал - романның заманауи үлгісі іспетті.
30. Заманауи телехикаялардағы «Қойылым театры» және «күйзеліс театры»
31. Кинофильм мен телебағдарламалар кеңістіктік әлемінің ерекшелігі.
32. Кинематографиялық бейненің құрылымы: сценарийдың жазылымынан визуализация экранның көріністілігіне дейін.
33. Сюрреализм үрдістеріндегі кинокадр композициясы құрылымының тасымалдылық тәсілдері.
34. Кинокадрдың метафориялығы кинематографиялық бейненің көрінісі іспетті.
35. Кадрды жарықтандыру кино мен телевидениедегі кейіпкерлер болмысын ашудағы қосымша фактор сынды
36. Арнайы эффекттер мен компьютерлік графика фильмнің басты тақырыбын ашудың қосымша ресурсы
37. Медиаиндустрия дәуіріндегі режиссура өнері
38. Дыбыстық көріністі өнер құрылымындағы жаңаша технологиялар
39. Түсакөрудің психологиялық әсері және оның экранға шығарылуы
40. Кинематограф элементтерінің суретшілер мен музыканттардың шығармашылық жобаларына қосылуы

I. Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Ангелов А. - Практическая режиссура кино. «Deluxe». 2013.
2. Вайсфельд И. – О сущности кинодраматургии. М. 1981.
3. П. Ершов – Режиссура, как практическая психология. Мир искусства. 2010.
4. Захава Б. – Мастерство актера и режиссура. «РАТИ-ГИТИС». 2008
8. Кокарев И.Е.. Кино как бизнес.- Минск: «Вадемекум», 1991.
9. Масленников И. – Из личной кинопрактики За стопкой стопка. «Амфора». 2010
10. Митта А. – Кино между адом и раем». «Астрель», «ВКТ». 2012
11. Михалков Н. – Территория моей любви. «Эксмо». 2015
12. Молчанов А. – Букварь сценариста. «Эксмо». 2015
13. Соколов А.Т. – Монтаж: телевидение, кино, видео, Часть 1. «А.Г.Дворников». 2000
14. Фрумкин Г.М. - Телевизионная режиссура. Введение в профессию. «Академический проект». 2009
15. Эйзенштейн С.– Монтаж. М. ВГИК. 1998.
16. Владимирские Анна и Петр. Искусство для простых смертных. М., 2006.
17. Тенейшвили О.В. Французское кино.- М.: ВИПКРК, 1991.
18. Уорд Питер – Композиция кадра в кино и на ТВ. «ГИТР».2005.
19. Ромм М.Беседы о кино и кинорежиссуре М.: Академический Проект, 2016.
20. Брессон Р. Заметки кинематографа 1950-1974. М: Роузбад Интерактив, 2017.
21. Сурмели А. Искусство телесценария.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2018.
22. Нөгербек Б., Наурызбекова Г.Қ., НҚазақ киносының тарихы – Алматы, 2005.
23. Махат Садық. Деректі фильмен, үлкен киноға дейін – Алматы, 2004
24. Абикеева Г. Казахское новое кино: каталог – Алматы, 1998
25. Бегалин Мәжит 1922-1978. Кітап-альбом – Алматы, 2008
26. Азимов С. Заявка на фильм – Алматы, 2011
27. Манабай Д.К. Сценарий фильма в жанре комедии – Алматы, 2011.
28. Ногербек Б. На экране «Казахфильм». Статьи, рецензии, эссе, интервью – Алматы, 2007.
29. Құрманғалиқызы Г. Әуезов және кино – Алматы, 2000
30. Рахманқызы Н. Кинорежиссер Ораз Әбішев – Алматы, 1998.
31. Смайылов, К. Қазақ киносының тарихы. Оқу құралы / К. Смайылов.- Алматы: Білім, 1999.
32. Калымбетов Б. Создание художественного образа в фильме - Алматы, 2015

6. Пән атауы - Заманауи кино режиссурасындағы көркемдік бағыттар мен стильдер интерпретациясына концептуалды көзқарас

Пән 2 «Заманауи кино режиссурасындағы көркемдік бағыттар мен стильдердің интерпретациясына концептуалды көзқарас»

Курс мақсаты - «Заманауи кино режиссурасындағы көркемдік бағыттар мен стильдер интерпретациясына концептуалды көзқарас» -

Бұл курс өнер саласындағы бірден бір мамандарды шығармашылық және ғылыми даярлау және білімнің сараптау мен синтездеуге қабілетті қалыптастыруға негізделген. Негізінен назар шығарма авторының драматургияның салалары бойынша мағынаны беріп материалдың адаптациясы мен интерпретациясы арқылы көркемдік ойды драматургиялық сараптамада көрінетін көрерменге әсер ететін әрі маңыз ашатындығы мен арақатынасындағы ойлар жеткізіледі.

Курс міндеті - «Заманауи кино режиссурасындағы көркемдік бағыттар мен стильдер интерпретациясына концептуалды көзқарас» - магистранттардың драматургия бойынша дәрістерден алған білімін бекітіп, тереңдетіп жетілдіру; білім алушының драматургия және сценарлық шеберлік бойынша әдебиетпен өзіндік жұмыс жасап жаттығуын қалыптастыру; әдеби – қойылымдық негіздері мен тәжірибелерін бекіту; докторанттардың драматургиялық ойлау бағыттарын және шығармашылық қабілеттерін дамыту; киносценарийларды құрастыру тәжірибесін сіндіру; болашақ фильм үшін материалды әдеби өңдеу негіздеріне үйрету.

Білуі: драмалық мәтіндер мен сахналық шығармаларды құру үрдістерін; драматургиялық мәтін критерийлерін; мәтіннің мизансахналауға жарамдылығы; идеологиялық және тарихи контекст пен интертексттің тұтастығы; мәтін сыртындағы элементтердің драмалық шығарманың мәтініне әсері, әрекет тізбектері, фабула жолы - эпизодтарды тарату, әрекеттің үзіліссіздігі мен үзілуі, эпикалық кезеңдер кірістірну; дыбыстыәрекетті шығарманың негізгі компоненттері: көріністік және мәтінділік; қойылымның стратегиясы мен мәтіннің стратегиясының мақсаты.

Қолынан келуі: экран өнерінің болашақ шығармашылық қайраткерлерін классикалық және заманауи драматургияның теориялық негіздерімен, сол сияқты шығармашылық жұмысты тиімді пайдалануға қажеттілікпен қамтамасыз ету; драматургиялық заңдылыққа сәйкес өтімді шешімдерді шығармашылық үрдістер мен өндірістік қызметтер аясында қабылдау.

Бойында болуы: профессиональные навыки осуществления подготовки докторанттарды даярлауды жүзеге асырудың кәсіби тәжірибесін өзінің шығармашылық мүмкіндігін өндірістік салада пайдалану білу; өзінің әлеуметтік -жекелеген болмысы мен құзіреттілігінің тұтастығы; тарих өткелдеріне қатысты құнды қатынастар жөнінде өткен тарих мәселелерінде өзінің жеке көзқарасы; креативтік ойлау негіздері; әдеби – сахналық шығарма саласындағы білім мен қабілетті меңгеру нәтижелері.

Қабілеттілігі: заманауи дыбыстыкөріністі өнердің әр түріне қатысты әдеби – сахналық шығармаларды көрсету және негіздеу сапасын жасай білуі; кәсіби қызметтің стратегиясы мен тактикасын жасап шығуы; өнер мен мәдениеттің өзекті мәселелерінде өз көзқарасының болуы; білімді шығармашылықпен пайдалану, логикалық және сыни ойлау, сараптау, негіздеу және дәлелдей білу; өзінің алған фундаменталды және инновациялық білімін ғылым, білім, мәдениет пен әлеуметтік ортада, әлемдік кеңістікте пайдалана білуіне байланысты қабілетін жетілдіріп отыруы керек.

Емтихан сұрақтары Тізімі

1. Шығармашылық қызметтің пайда болуы және оның тамыры.
2. Шығармашылық белсенділіктің прагматикалық аспектілері
3. Жиль Делез теориясы бойынша таңбалар жүйесі.
4. Ю.Лотманның теориясы бойынша таңбалар жүйесі.
5. Кинематографтың таңбалық деңгейіндегі Концепция
6. ТВ дағы тікелей эфирдегі жаңаша бағыттар.
7. Телевидениенің тууы. Телевизиялық бағдарламалардағы бейнелердегі рационалдық пен иррационалдық.
8. Батыстық кинотеория және оның ерекшеліктері.
9. Кинематографтағы жарықтың эстетикалық және үлгіжасаушылық қызметтері.
10. Заманауи кинематографтағы көркемдік тәсілдер.
11. Экран мәдениеті жүйесіндегі символ.
12. Экран шығармасының құрылымы мен мағынасы.
13. по К.Метц теориясы бойынша кинематографиялық белгі.
14. Сценарийдағы драматургиялық тәсілдер.
15. Құрастырылымның көркемдік тәсілдері және кинотілінің эволюциясы.
16. Анимациялық фильмдердегі символизм орны.
17. Постструктурализм және Жиль Делез теориясы.
18. XX ғасыр басындағы кинематографтағы постимпрессионизм феномены.
19. Фильмдегі шиеленістің даму механизмі.
20. Ролан Барт еңбектеріндегі мәдениеттің құрылымдық – семиотикалық зерттеулері.
21. Экрандағы мәтіннің семиотика сынды естілу.
22. Заманауи кинодраматургия: мәселелер мен ізденістер.
23. Кинематографтың жаңа бағыттары және кинотілінің эволюциясы.
24. Француз құрылымдылығы және оның батыс киносындағы ерекшелігі.
25. Заманауи кинематографтың эстетикалық бағыттары.
26. Заманауи киноүдеріс және кино семиотикасының жаңа бағыттары.
27. Өнердегі инсталляциялар түрлері.
28. Семиотикалық жүйенің динамикалық үлгісі.

29. Экран өнерінің медиалдық аспектілері.
30. Ю.Лотманның құрылымдық - семиотикалық концепциясындағы мәдениет ұғымы
31. Белгілік деңгейлер концепциясы мен мағына.
32. Коммуникация теориясы мен экран семиотикасы.
33. Ч.Пирс және Ф.Де Соссюр бойынша семиотика.
34. Өнер бейнелер әлеміне әсер ететін үлгі іспетті.
35. Драматургияның фольклорлық түрлерінің көркемдік ерекшеліктері

II. Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Аристотель. Риторика, Поэтика. – М., 2000.
2. Базен А. Что такое кино? – М., 1972.
3. Блейман М. О кино – свидетельские показания. – М., 1973.
4. Брехт Б. Малый органон для театра // Театр. – М., 1965. – Т. 5/2.
5. Вайсфельд И. О сущности кинодраматургии. – М., 1981.
6. Власов М. Виды и жанры киноискусства. – М., 1976.
7. Габрилович Е. Кино и литература. – М., 1965.
8. Довженко А. Собрание сочинений. – М., 1966-1969. – Т. 1-4.
9. Козинцев Г. Пространство трагедии. – Л., 1973.
10. Козлов Л. Изображение и образ. – М., 1980.
11. Кракауэр Э. Природа фильма. – М., 1974.
12. Маркулан Я. Киномелодрама. Фильм ужасов. – Л., 1979.
13. Монтегю А. Мир фильма. Путеводитель по кино. – Л., 1969.
14. Пудовкин В. Киносценарий // Собр. соч. – М., 1974. – Т. 1.
15. Ромм М. О кино и хорошей литературе // В сб.: Беседы о кино. – М., 1964.
16. Шилова И. Фильм и его музыка. – М., 1973.
17. Эйзенштейн С. О форме сценария // Избр. произв. – М., 1964. – Т. 2.
18. Аристарко Г. История теорий кино. – М., 1966.
19. Асенин С. Познавательная и воспитательная роль искусства. – М., 1967.
20. Володин А. Для театра и кино. – Л., 1967.
21. Вопросы кинодраматургии: Сб. статей. – М., 1954-1974. – Вып. 1-6.
22. Гребнев Б. Шесть повестей для экрана. – М., 1979.
23. Дунский Ю., Фрид В. Избранные сценарии. – М., 1975.
24. Зарубежные киносценарии. – М., 1966-1976. – Вып. 1-6.
25. Михалков-Кончаловский А. Парабола замысла. – М., 1977.
26. Соловьева М. Статьи по кинодраматургии // В сб.: Мастер-класс по экологической тележурналистике. – Алматы, 2005.
27. Ханютин Ю. Реальность фантастического мира. – М., 1977.
28. Шпаликов Г. Избранное – М., 1979.
29. Туркин В.К. Драматургия кино. Очерки по теории и практике киносценария. М., 2002.
30. Ричард Уолтер. Сценарное мастерство (реферат). – М., 1993.